Приступна беседа на устоличењу Епископа источноамеричког Иринеја

1. октобар 2016.
Саборна црква Св. Тројице
Питсбург

У име Оца и Сина и Светога Духа!

Ваша Високопреосвештенства, Ваша Преосвештенства – најпоштованија браћо архијереји и архипастири, представници наше свете Цркве и изузетно вољених сестринских Православних Цркава и наше Свете Српске Православне Цркве,
Ваша Краљевска Височанства – Престолонаследниче Александре и Принцезо Катарина,
Ваше Превасходство амбасадоре Републике Србије у Сједињеним Америчким Државама, заједно са Вашом супругом, г. Ђерђу Матковићу,
Високопреподобни, високопречасни и пречасни свештеници, Преподобна мати игуманијо и сестринство у Христу,
Најљубљенија браћо и сестре, и драга децо у Христу Господу нашем,

И кад се наврши четрдесет година,
јави се у пустињи горе Синајске анђео Господњи у пламену огњеном у купини.
А када Мојсеј виде, дивљаше се виђењу.
Када пак он приступи да размотри, би глас Господњи њему
„Ја сам Бог отаца твојих, Бог Авраамов и Бог Исаков и Бог Јаковљев.“
А Мојсеј се уплаши и не смеде да погледа. А Господ му рече:
„Изуј обућу на ногу својих, јер је место на коме стојиш света земља“
(Дела ап. 7, 30-33).

Док стојим овде данас у вашем високоуваженом присуству и ступивши на знаменити Престо Епископа источноамерике Српске Православне Цркве, у овој прекрасној Саборној цркви посвећеној Светој и Животворној Тројици, овај одељак из Дела апостолских подсетио ме је да је земља испод нас истински света, и да је посвећена слави Тројединог Бога у овом дивном граду Питсбургу, који је сâм Бог благословио ушћем трију река, Алигени, Мононгахела и Охајо. Слава Њему који је све створио и који ме је поново позвао да му понудим читаво своје биће, сада као верни старатељ овог Винограда, уз обећање да ћу предано радити са свима вама, у име свих и за све.

Овде изјављујем своју непоколебиву оданост и своју најдубљу захвалност Његовој Светости Архиепископу пећком, Митрополиту београдско-карловачком и Патријарху српском Г. Иринеју, Епископском Савету Северне и Јужне Америке, и Светом Архијерејском Сабору Српске Православне Цркве на њиховом поверењу према мени удостојивши моју недостојност овог узвишеног звања Епископа источноамеричког.

Исто тако, ја бих се сасвим немарно понео као ранији Епископ Митрополије аустралијско-новозеландски, ако не бих сада изразио своју велику и искрену захвалност оном привржено свештенству, монаштву и побожним верницима, као и мојој браћи архијерејима, свештенству и верницима свеправославне заједнице и шире хришћанске заједнице са којима сам сарађивао последњих десет година, а које ћу и даље несмањено држати у своме срцу и молитвама.

Усуђујући се да мало застанем и размислим о овом узвишеном тренутку, призивам у спомен безгранично поштовање које сам указивао блаженопочившем првојерхарху Грчке Православне Архиепископије за Северну и Јужну Америку, Његовом Високопреосвештенству Архиепископу Јаковосу. Делим заједно са њиме онај диван дан Његове хиротоније у свети епископски чин са смерном дану мога рођења. Када је он први пут приспео на америчко тле отворено је изјавио: „Чврсто стојим коленоклецајући!“

Пратећи стопе мојих узоритих предшественика на престолу источноамеричких епископа: Њихових Преосвештенстава Г. Стефана и Г. Саве и Његовог Високопреосвештенства Митрополита Г. Христофера, - који су сви блаженог спомена - и Његовог Преосвештенства Епископа Г. Митрофана садашњег Епископа Канаде, и ја такође чврсто стојим коленоклецајући на овом свештеном

месту. Међутим, пошто ме је Господ наш, Велики Првосвештеник позвао, ободрен сам вашим молитвеним присуством и силном подршком вас који сте ме увели у овај престо на данашњи дан: моје браће архијереја, представника краљевске круне, свештенства, монаштва и верних наше Свете Цркве.

Премда је ова стаза чврсто утабана, колена мога срца и душе тресу се као некада и сами темељи земље оног великог и светог дана Педесетнице. Па ипак, утешен сам знајући да епископска власт, Духом Светим поверена мојим слабашним рукама и пастирском жезлу, чврсто почива на најпоузданијем камену темељцу: Христу, стени из исповести Св. апостола Петра (уп. Матеј 16,18) на којем је он саградио Своју Цркву. Из овог разлога, кад је проповедао у катедрали Светог Јована Богослова у недељу после Вазнесења 1921. године, Свети Епископ Николај произнео је једну од најдахнутијих омилија под насловом „Камен који одбацише зидари“, кад је рекао:

> Речено ми је да градитељи солитерā у Америци копају веома дубоко све док не пронађу чврст камен у земљи. Тада, и само тада почињу да зидају у висину све до облака. Копајте, дубоко браћо, копајте дубоко у земљу вашега тела, све док не пронађете нешто чвршће од вашега тела, а то је ваша душа. Али не варајте се, јер ни душа није најчвршћа стена у вама. Копајте још дубље у вашу душу, све док у њој не пронађете светиљку вечности, језгро Бога, вечнога Христа Божју мудрост и живот, обучену вашом душом, пошто је ваша душа обучена вашим телом. Радујте се онда као човек који се радовао када је пронашао благо у земљи у пољу, и учините да будете језгро самог тог угаоног камена ваше душевне грађевине и сваке грађевине у вашем животу, унутарње и спољне.

Да бисмо узнапредовали у нашем грађењу, морамо бити „довољно храбри“, као што је Јоав подсетио свога брата у она древна времена: „Буди храбар, и држимо се храбро за свој народ и за градове Бога свога, а Господ нека учини што му је по вољи“ (2 Сам. 10,12). И отуда сам ја, по речима истог Св. Николаја Жичког, „благодаран Богу, а људима захвалан, и без жига срама смело гледам у будућност“. Тако је велики пророк Исаија, одговарајући на призив Господњи, и док је корачао долином и гледао око себе народ Божји, радосно и пуног срца узвикнуо, што и ја данас понављам: „Ево, ја и деца коју ми је дао Господ!“ (Ис. 8,18).

Возљубљени! Морамо свесно заједно трагати за животом у Христу. Наиме, он нас је први заволео, створивши нас продужетком Себе – Своје љубави – у овом свету и у овом добу. Али овај свет, свето тле на којем стојимо, које је Господ створио и запечатио Својом љубављу и лепотом (уп. Пост.1,31), захтева од нас да у потпуност сарађујемо са Богочовеком Победником, тако да можемо радосно улазити у обитавалиште Господње и бити Његов народ, и да Он буде с нама док живимо према жељи нашег Небеског Оца.

Међутим, управо у овом свету и даље су многобројне тешкоће и невоље с обзиром на то да многи не желе да прихвате Божју љубав! Они више воле да живе на свој начин без Господа. Прописи и уредбе Творчеве заборављају се у нашем савременом друштву. Постоје многи који у незнању живе у свету као мирјани т.ј. световњаци, а не као лаици са Богом и сходно божанској спасоносној вољи. Молитва, која се све више избацује из јавног живота, схвата се као досадно трагање за испразним религијама, а не као неограничено време и простор кад треба починути и испунити своја плућа надахнућем Светога Духа, молитва у којој слободно дишемо истинском вером и одговарајуће сазерцавамо и испуњавамо Његовом љубављу.

Смисао самог човека а тиме и заједнице, брака, родитељства и породице, који су непоколебљиви темељи сваког здравог, целисходног друштва потичу од самога Оца Небескога и налазе своје савршенство у иконоликости међусобног општења Свете Живоначалне Тројице. Данас, смисао самог живота брзо се занемарује и замењује искривљеним друштвеним сенкама у којима се наша деца уче о самоповлачењу и у којима мајка и отац више нису потребни, где брак, који треба да је по божанској вољи, није више од суштинског значаја, где брат и сестра нису више интегрални део нашег постојања. У овом свету личност је сведена на појединца, на онога који живи као самозадовољно и усамљено биће без међусобног суделовања у богомданим талантима и животу, потпуно лишено светости заједнице.

Стојећи овде данас у вашој средини, а будући да сам и сâм чедо српско-америчке дијаспоре, посматрам вас, моје верне пастире и стадо Христове Свете Цркве, литургијски сабране око вашег архијереја у заједничком јединству вере. Наиме, према учењу Св. Игњатија Богоносца, „Црква се као заједница верних сабира око свога епископа!“ Ја ослушкујем речи великог пророка, а истовремено јасно видим пред оком свога срца ону дивну икону на којој Свети Сава, наш први Архиепископ, поздравља свога оца Преподобног Симеона, оца нашега народа, пред манастиром Ватопедом на Светој Гори, док га прима у нежни загрљај. У том вечном моменту у коме се време обуставило син је постао отац своме оцу, а отац је постао син свога сина.

Највозљубљенија чеда, радујте се са мном, јер сам ја свесрдно прихватио вас у свој очински загрљај као ваш отац у Христу, и молим се Господу да и ви мене прихватите, вашег сина, а сада првога међу нама, у топлини и радости вашег породичног загрљаја!

Браћо Архијереји, Ваша Краљевска Височанства, пречасна браћо, преподобни монаси и монахиње и верни Божји народе, христољубиви сабрање!

Његова Светост, наш Свети Патријарх Павле учио нас је да није до нас да одређујемо време када ћемо бити рођени, нити народ у којем ћемо бити рођени. Међутим, ми бирамо који и какав живот да водимо. И премда су сви народи Богом благословени, ја се истински радујем и захвалан сам Богу на побожном и добром

народу Божјем у којем сам рођен и са којим сам одрастао и у чију свету православну веру сам крштен. Наиме, пунина Пута Светога Саве поима се управо као наше заједничко живо православно хришћанско наслеђе и није уопште запечаћена и за се затворена, беживотна стаза.

Историјски је приписано Светом Сави да је преко једног од својих архијереја по имену Иринеј изрекао да нас „ они са Запада сматрају да смо Исток, а они са Истока да смо Запад, премда не припадамо ни Истоку ни Западу, него једино небеском Јерусалиму“. Ово је наш посебни, српски и заједнички православни етос, наша стваралачка моћ општења са светом и наш јединствени допринос који није ни источни и западни. Све ово мора се остварити у јединству, „складу узвишеног осећања, интелекта и снаге воље“, према Светом владици Николају, чији сам благослов добио док сам био у утроби моје мајке и чије свето присуство непрестано осећам поред себе. Наиме, управо описујући Америку, забележио је:

Светлост Истока и светлост Запада почиваће у подневици континента који лежи између Истока и Запада...

У тој светлости учини нас достојним, Господе, да гледамо Твоју светлост како бисмо испунили опомену Твога Светог који и даље саветује америчке црквене великодостојнике: „Правите планове велике као свет и учините напоре тешке као и за апостоле“, „ да се припреме за жртву онаку светлу и свеопшту као што је твоја, Господе“. Јер у овим тмурним временима само такви трудови који исијавају из снажне вере, моћи ће да подрже оне који падају од страха.

Молим те, Господе, Који си поверио мојој смерности да се старам о Твоме Винограду, светој Источноамеричкој епархији, коју си засадио Твојом светом Десницом на овом светом тлу: нека ме Твоја вечна светлост води при моме молитвеном и преданом раду, увек заједно са онима које си поверио мојем старању. Нека бисмо у нашем орању, сејању и наводњавању пожњели жетву Твојих изобилних благослова. Нека Твоја света Десница увек чврсто држи наше ослабљене руке и допуни све што недостаје у нама зарад Твојих светих. Јер Ти си, Христе, истински међу нама који смо се сабрали у Твоје Име, и Ти ћеш бити и остати у нама, сада и увек и у векове векова. Амин!